

KVANTITATIVNÍ OBSAHOVÁ ANALÝZA

Ozvěny Dne

Rok 2012

**Zpracoval: Jaroslav Formánek a kolektiv autorů na základě datových podkladů
poskytnutých ČRo**

srpen 2013

I. METODIKA A TEORETICKÁ VÝCHODISKA

I.1. OBECNÉ CÍLE OBSAHOVÉ ANALÝZY

Obecným cílem kvantifikovaných obsahových analýz je sofistikované hodnocení informační kvality zpravodajských pořadů médií veřejné služby. Vědecké zkoumání kvality mediálních obsahů má v demokratických systémech dlouhou tradici.

Ekonomické i politické cíle se projevují někdy více a jindy zase méně jak u vlastníků a řídicích pracovníků masových médií, tak i u novinářů - a mohou se tak dostávat do konfliktu s veřejnou rolí médií. To je důvod, proč vznikl a rozšířil se výzkum jejich kvality. V duchu tradic tohoto analytického přístupu se proto zkoumá, nakolik kvalita mediálních obsahů plní svou veřejnou roli.

Výzkum přitom využívá výsledků kvantitativní obsahové analýzy. Nejprve se tak definují porovnatelné charakteristické znaky mediálních obrazů či textů, které platí jako indikátory (ukazatele) kvality, a pak se tyto indikátory zjišťují a ověřují v masově mediálním zpravodajství.

Protože u kvantitativní obsahové analýzy lze měřit jednotlivé a předem pevně stanovené znaky ve standardizovaném šetření, je možné tímto způsobem zkoumat velké množství mediálních příspěvků. Je pak možné je racionálně a intersubjektivně porovnávat. Proto je kvantitativní obsahová analýza velmi vhodná jako východisko pro měření kvality mediálních zpravodajství.

I.2. CHARAKTERISTICKÁ KRITÉRIA KVALITY ZPRAVODAJSTVÍ

Metodika použité obsahové analýzy je postavena na principech standardně používaných přístupů kvantitativní obsahové analýzy (viz například v českém prostředí dobře známá publikace: Lutz Hagen, Měření informační kvality. In: Winfried Schulz et. al., Analýza obsahu mediálních sdělení. Praha: Karolinum, 2004, str. 51-69). Zákonem o ČRo požadované poskytování objektivních informací (par.2. odst.2, písm. a) vnímá použitá metodika především jako požadavek vysoké míry informační kvality a profesionálního zpravodajství ČRo resp. pořadu Ozvěny dne, protože žádná podávaná informace nemůže být již z principu absolutně objektivní. Bližší informace k použité metodice viz články I.3., I.4. a Přílohy 1 a 2.

Požadavky na zpravodajství vyplývající ze zákona o ČRo a z Kodexu ČRo byly formulovány do hodnotitelných znaků indikujících kvalitativní úroveň jednotlivých všeobecně uznávaných kritérií, které určují míru profesionality zpracování vytvářeného zpravodajství resp. jeho celkovou kvalitu. Vzájemnou souvislost těchto kritérií ilustruje následující schéma:

Celková informační kvalita zpravodajství (objektivita)					
Relevance	Pravdivost				
	Přesnost	Věcnost	Transparentnost	Rozmanitost	
				Různorodost	Vyváženost

I.3. VÝBĚROVÝ SOUBOR ZKOUMANÝCH PŘÍSPĚVKŮ A ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ

Ze všech příspěvků v rámci pořadu Ozvěny dne odvysílaných v roce 2012 byly k analýze vybrány všechny příspěvky odvysílané v Ozvěnách dne v následujících obdobích:

- 20. až 24.2. 2012**
- 21. až 25.5. 2012**
- 20. až 24. 8. 2012**
- 19. Až 23. 11. 2012**

Celkem bylo tímto způsobem vybráno 126 odvysílaných příspěvků, z nichž 6 nebyly zprávy, ale autorské komentáře. Protože se na komentáře vztahují jiná kritéria kvality než na zprávy, musely být z hodnoceného souboru vyřazeny. Jinak bylo zařazení těchto komentářů do pořadu Ozvěny dne zcela korektní a v souladu s příslušnými ustanoveními Kodexu ČRo, protože moderátor posluchače vždy předem upozornil, že jde subjektivní názor autora na nějaký jev či událost.

Jednotlivé příspěvky byly zkoumány jak podle přepisů jednotlivých příspěvků vytvořených společnostmi Newton Media, tak podle jejich archivovaných zvukových záznamů. Oba primární zdroje k analýze poskytl ČRo.

Mezi ČRo a Radou ČRo na straně jedné a autory této analýzy na straně druhé byl dohodnut a smluvně zakotven strukturovaný seznam hodnocených znaků včetně jejich charakteristik indikujících úroveň kritérií, jež určují kvalitu zpravodajství. Tento seznam byl za účelem získání vyšší vypovídací hodnoty vytvořené analýzy ještě dále rozšířen a prohlouben – viz Příloha 2. Přílohu 3 pak tvoří soubor kompletního vyhodnocení všech zkoumaných příspěvků - tato příloha je z důvodů přehlednosti zpracována pouze v elektronické podobě v excelovém souboru.

I.4. VÝHODY A OMEZENÍ POUŽITÉ METODIKY

HLAVNÍ VÝHODY POUŽITÉ METODIKY

- Protože hodnocení úrovně všech mezinárodně uznávaných kritérií informační kvality vychází ze zjištěných hodnot indikátorů formulovaných na základě konkrétních požadavků na kvalitu zpravodajství a vysílání vycházející z ustanovení Zákona o ČRo a Kodexu ČRo, je možné prostřednictvím této metodiky nejen objektivně a exaktně srovnávat celkovou kvalitu zpravodajství ČRo (resp. zpravodajství poskytované pořadem Ozvěny dne) se zpravodajstvím jiných veřejnoprávních médií včetně zahraničních, ale je možné také současně hodnotit míru naplňování požadavků kladených na vysílání ČRo Zákonem o ČRo a Kodexem ČRo.
- Použitá metodika poskytuje jak výstupy manažerského charakteru tak i detailní podklady pro rozbor jednotlivých zpráv, hodnocení kvality práce jednotlivých redaktorů a moderátorů nebo nalezení cest k zlepšení celkové úrovně zpravodajství.
- Po nahrání dat z excelového souboru (tvořícího Přílohu 3) do programu SPSS může ČRo i Rada ČRo provádět samostatně i nad rámec této zprávy další vlastní hlubší analýzy zpravodajství poskytovaného pořadem Ozvěny dne.
- Použitá metodika umožňuje sledování časového vývoje základních kritérií určujících celkovou kvalitu zpravodajství.
- Metodika rozšířená o statistické metody je použitelná pro komplexní hodnocení všech zpravodajských relací ČRo za nízkých finančních nákladů a úspory vynaloženého času – viz článek I.5. .

I.4. VÝHODY A OMEZENÍ POUŽITÉ METODIKY

OMEZENÍ POUŽITÉ METODIKY

- Tato metodika je použitelná pouze pro „ryzí“ zpravodajství, pro aplikaci například na komentáře je potřeba její modifikace.
- V tomto konkrétním případě pracuje metodika nad příliš malým souborem příspěvků, takže některé její závěry je potřeba brát s určitou opatrností. Také smluvně určený způsob výběru hodnocených příspěvků není ze statistického hlediska zcela korektní, takže učiněné závěry jsou sice platné s vysokou pravděpodobností, ale nemají oporu ve statistických zákonech. Uvedená omezení lze eliminovat použitím náhodného výběru – viz článek I.5..

I. 5. MOŽNOSTI POSÍLENÍ POUŽITÉ METODIKY PROSTŘEDNICTVÍM APLIKACE STATISTICKÝCH METOD

Místo použitého arbitrárního výběru zkoumaných příspěvků je možné vybírat příspěvky prostřednictvím náhodného výběru. Metodika takového náhodné výběru je již nejen detailně zpracována, ale také prakticky ověřena. Příspěvky mohou být tímto způsobem vybírány nejen v rámci jednoho pořadu, ale i ze všech vysílaných zpravodajských pořadů. Pokud jsou příspěvky ke zkoumání vybrány v dostatečném množství, pak je možné na tento výběrový soubor aplikovat nástroje statistiky a dosažená zjištění zobecnit na celé zpravodajství jen s malou statistickou odchylkou. To je velká přednost, neboť tento přístup téměř úplně nahrazuje analyzování všech odvysílaných zpráv ve všech zpravodajských pořadech, které by bylo neúměrně drahé a časově náročné a tudíž i prakticky nemožné.

Popsaný postup je identický jako v případě realizace výzkumů veřejného mínění – roli respondentů v kvantitativní obsahové analýze představují jednotlivé příspěvky a úlohu jednotlivých otázek v dotazníku pak přebírají jednotlivé pevně stanovené znaky charakterizující kvalitu zpravodajství.

II. ZJIŠTĚNÉ VÝSLEDKY

II. 1. RELEVANCE

II.1. RELEVANCE

Relevance je hodnocena ze dvou úhlů pohledu – tzv. externího a tzv. interního.

EXTERNÍ (VNĚJŠÍ) RELEVANCÍ rozumíme, nakolik téma určité zprávy působí na společnost nebo politický systém.

Externí relevance (jako jedno z kritérií kvality zpravodajství) byla v rámci jednoho příspěvku vyhodnocena jako naplněná, pokud prezentovaná témata mohla nebo budou moci v jakémkoli směru ovlivnit významně nebo zaznamenanatelně kvalitu života nějaké socio-demografické skupiny v ČR, která není marginální. Vzhledem k přijaté definici nebyla externí relevance vyhodnocována u příspěvků se zahraniční tematikou.

INTERNÍ (VNITŘNÍ) RELEVANCE - Fakta jsou vnitřně relevantní, pokud jsou součástí úplného a srozumitelného podání události. Vnitřní relevance značně souvisí s úplností sdělení. Podávat úplné zpravodajství znamená uvádět všechna fakta, která s daným tématem souvisejí.

Naplnění interní relevance bylo vyhodnocováno podle indikátoru existence všech informací a faktů v příspěvku potřebných pro úplný popis prezentované události. Naplnění tohoto indikátoru určují arbitrárně analytici.

II. 1. RELEVANCE – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012 1/3

Relevance zpravodajství jako celku je tím vyšší, čím vyšší je podíl příspěvků:

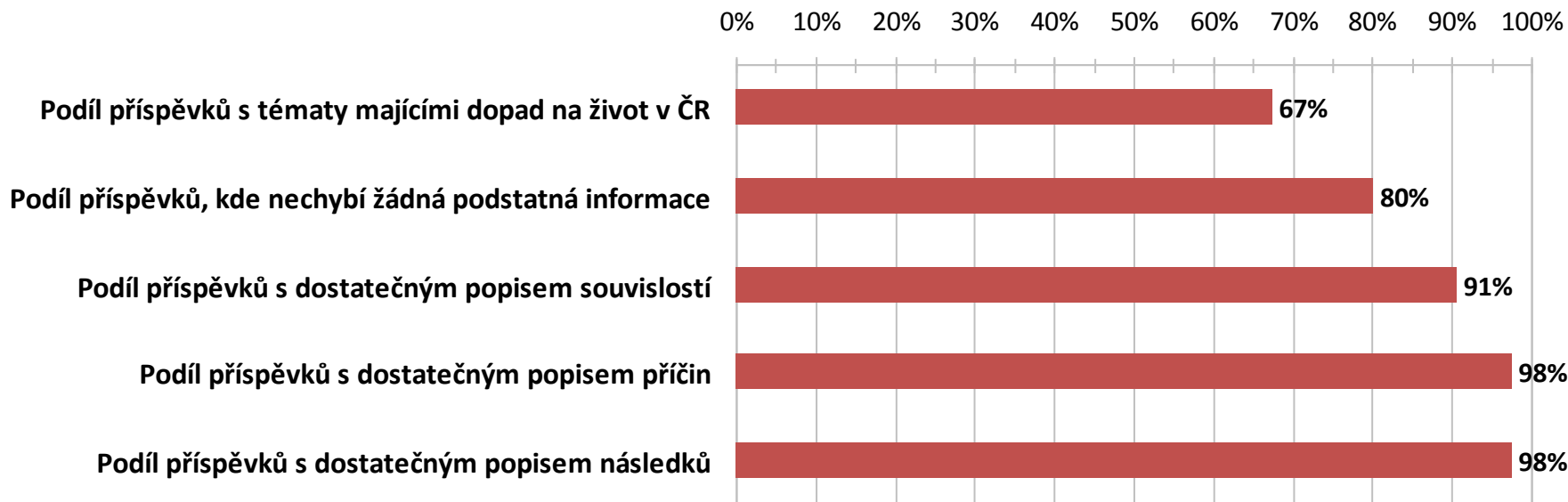
- popisujících témata nebo události s významným nebo alespoň zaznamenaným dopadem na život nějaké nemarginální skupiny obyvatel ČR**
- kde nechybí žádná podstatná informace**
- kde jsou dostatečně popsány všechny souvislosti**
- kde jsou dostatečně popsány příčiny vzniku hlavní prezentované události**
- kde jsou dostatečně popsány možné následky hlavní prezentované události**
- s dostatečným popisem příčin vzniku události (jevu)**
- s dostatečným popisem možných následků nastalé události (jevu)**

Uvedené položky jsou indikátory kvalitativní úrovně kritéria relevance zpravodajství.

II. 1. RELEVANCE – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012 2/3

Dosažené úrovně jednotlivých indikátorů odpovídají standardům evropských veřejnoprávních médií. Existuje ale prostor pro zvýšení kvalitativní úrovně relevance zpravodajství poskytovaného pořadem Ozvěny dne prostřednictvím zvýšení podílu příspěvků, kde nebudou chybět žádné podstatné informace (k tomu v roce 2012 docházelo relativně často).

Poznámka: Při vyhodnocení podílu příspěvků s významnými tématy pro život obyvatel ČR nebyly do hodnocení zahrnuty příspěvky se zahraničními tématy.

II.2. PŘESNOST

II.2. PŘESNOST

Ověřit, zda výpovědi ve zprávě odpovídají skutečnosti, je možné pouze tak, že je metodicky opodstatněným postupem porovnáváme s realitou. Zda jsou v příspěvku (zprávě) uvedena všechna fakta správně, resp. přesně, lze exaktně zjišťovat pouze zpětně a u vybraných tematických příspěvků, kde jsou fakta přesně popsána - například příspěvky týkající se obsahu mezinárodních smluv mezi ČR a EU nebo u příspěvků informujících o výstupech z ČSÚ či ČNB. Zjištění chybovosti na takto tematicky omezeném vzorku lze pak do jisté míry aproximovat i na celé zpravodajství.

V této souvislosti je důležité brát v potaz následující předpoklad:

Čím více podobných, třeba i nepodstatných chyb ve zpravodajství určitého média najdeme, o to je pravděpodobnější, že se v něm vyskytují i chyby obtížněji ověřitelné.

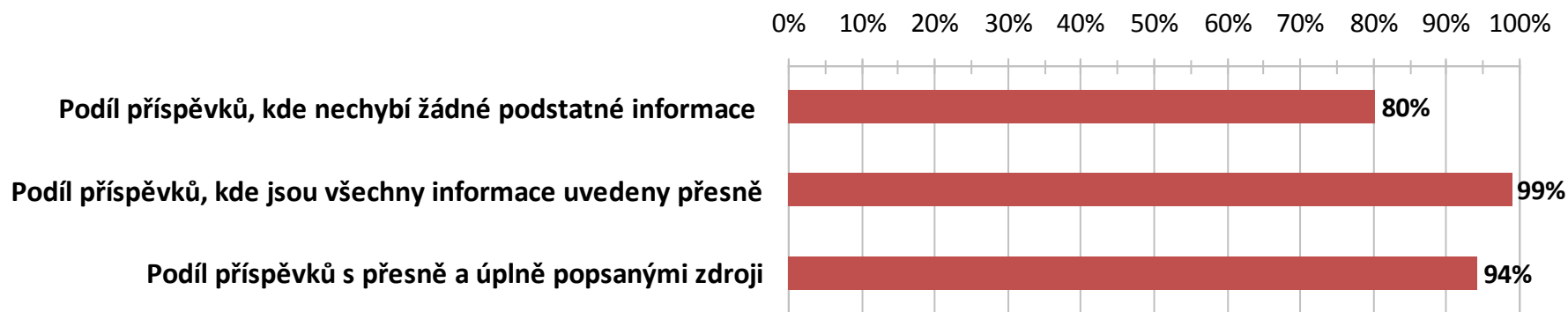
V této analýze byla míra celkové přesnosti posuzována podle přesnosti popisu použitých zdrojů, přesnosti (správnosti) prezentovaných informací a úplností informací a okolností souvisejících s prezentovanou událostí, které byly arbitrárně vyhodnocovány analytiky.

II.2. PŘESNOST – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

Přesnost zpravodajství jako celku je tím vyšší, čím vyšší je podíl příspěvků:

- kde nechybí žádná podstatná informace
- kde jsou všechny informace uvedeny přesně
- kde jsou přesně popsány všechny použité zdroje

Dosažené úrovně jednotlivých indikátorů odpovídají standardům evropských veřejnoprávních médií. Prostor pro zvýšení stávající úrovně přesnosti je v omezení absence podstatných informací (v roce 2012 bylo identifikováno 20% zpráv s absencí podstatné informace), ve zvýšení přesnosti popisovaných souvislostí (10% zpráv s nedostatečně popsány souvislostmi) a ve zvýšení přesnosti popisu použitých zdrojů (6% zpráv s nedostatečným popisem zdrojů).

II.3. VĚCNOST

II.3. VĚCNOST

Ryzí, "tvrdá" zpráva nesmí obsahovat žádná novinářská hodnocení, protože recipienti nemají být při tvorbě názoru ovlivňováni tím, že se zprávy podávají z perspektivy určitých postojů – v opačném případě jde o porušení principu věcnosti.

Zpráva (příspěvek) naopak může obsahovat hodnocení určitého objektu (nebo více objektů), která vyslovují například citovaní aktéři popisované události nebo citovaní odborníci.

Jednotlivá hodnocení vztažená k určitému objektu mohou být podle použité metodiky pouze pozitivní (+ 100%) nebo negativní (- 100%). Pokud bylo v příspěvku vysloveno vůči určitému objektu hodnocení ryze neutrální nebo žádné, bylo označováno hodnotou 0%.

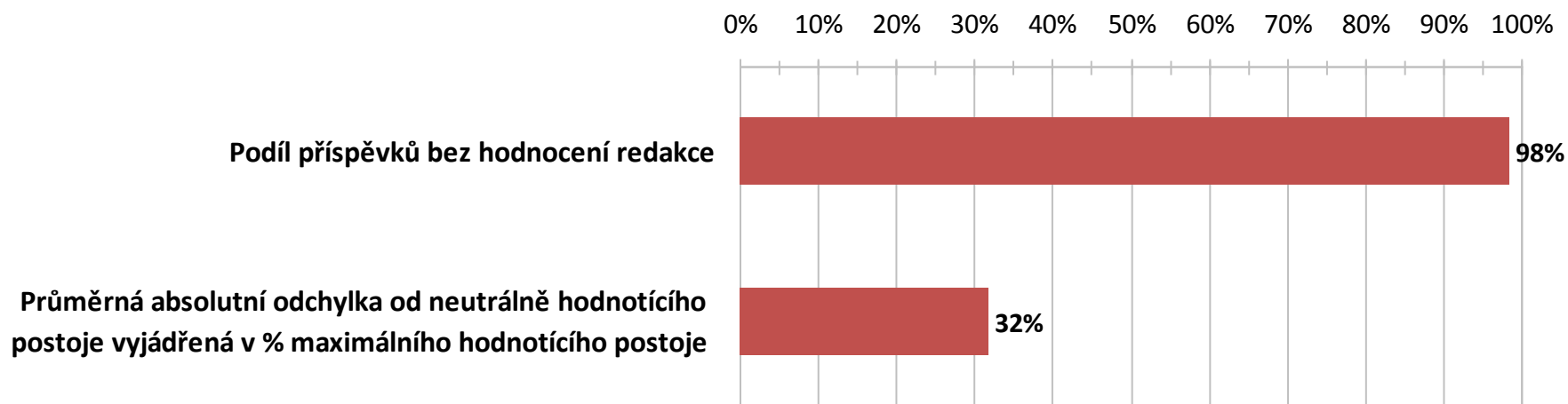
Obecně platí: Čím více se pro zpravodajství jako celek blíží průměr „absolutních hodnot“ hodnocení 0% (tedy neutrálnímu hodnocení), je celek zpravodajství více věcný, ale zároveň má menší schopnost (emocionálně) zaujmout a je také méně rozmanitý z hlediska prezentovaných idejí a názorů.

II.3. VĚCNOST – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

Pro vyhodnocování úrovně věcnosti zpravodajství je rozhodujícím kritériem četnost příspěvků, kde představitel redakce vyslovil hodnotící soud vůči nějakému objektu. Tato četnost musí být co nejnižší, aby mohlo být zpravodajství označeno za věcné (tuto podmínku vybraný soubor hodnocených příspěvků z relace Ozvěny dne splňuje).

V pořadí druhým indikátorem věcnosti je průměrná absolutní odchylka od neutrálního hodnotícího postoje, která by neměla být vyšší než 50%. Toto kritérium splňuje vybraný soubor hodnocených příspěvků z relace Ozvěny dne s velkou rezervou.

Oba indikátory kvalitativní úrovně kritéria Věcnosti pořad Ozvěny dne splňuje s rezervou.

II.4. TRANSPARENTNOST

II.4. TRANSPARENTNOST

Požadavek aktuálnosti, především u elektronických médií, dostává žurnalisty pod značný časový tlak. Proto není možné vyžadovat, aby novináři sami ověřovali správnost každého údaje, který ve svém zpravodajství použijí. A proto je kladen takový důraz na požadavek transparentnosti, aby novináři používali korektní informační prameny a tyto zdroje popisovali co nejpřesněji.

Poznámka: Novinář pochopitelně nemusí uvádět prameny u použitých informací tam, kde jde o naprosto samozřejmé informace nebo o informace, u nichž je pravdivost obsahu neproblematická. Stejně tak nemusí novinář uvádět prameny ani v případě, kdy si může sám ověřit správnost své zprávy.

Transparentnost byla posuzována podle následujících indikátorů:

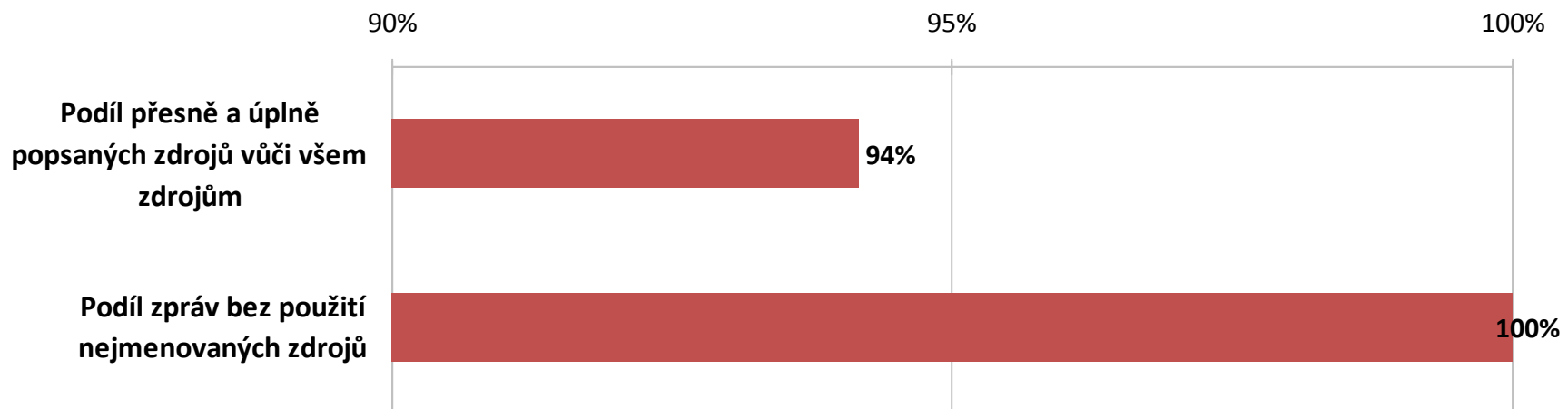
- podílu příspěvků s přesně a úplně popsányi zdroji,
- podílu příspěvků bez použití „nejmenovaného“ zdroje,
- struktury převzatých informačních zdrojů
- četnosti použitých citací odborníků

II.4.1. TRANSPARENTNOST PODLE POPISU ZDROJŮ – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

Transparentnost zpravodajství jako celku je tím vyšší, čím vyšší je podíl:

- příspěvků s přesně a úplně popsánymi zdroji,
- příspěvků bez použití „nejmenovaného“ zdroje.

Dosažené úrovně obou indikátorů splňují dosahované standardy evropských veřejnoprávních nebo státních televizí. Z pohledu nepoužívání nejmenovaných zdrojů je transparentnost pořadu Ozvěny dne vysoce nadstandardní, podle přesnosti popisu zdrojů je jen průměrná a je možné ji zvyšovat.

II.4.2. TRANSPARENTNOST PODLE STRUKTURY PŘEVZATÝCH ZDROJŮ – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

Obecně jsou za nejserióznější informační zdroje považovány tzv. oficiální zdroje jako např. ČSÚ, ČNB, dále tiskové agentury, tištěná média následovaná rozhlasem a TV. Jako nejméně seriózní zdroj informací jsou vnímány zpravodajské weby, jejich podíl mezi převzatými zdroji by tedy měl být co nejmenší. V případě Ozvěn dne lze z hlediska úrovně transparentnosti označit podíl citací zpravodajských webů jako stále vyhovující, protože v absolutním měřítku se tento typ citací vyskytoval pouze ve 4% zkoumaných zpráv, neboli v pouhých 5 příspěvcích ze všech zkoumaných zpráv.

ČSÚ, ČNB a jiné oficiální zdroje	citace tiskových agentur	citace TV a rozhlas. stanic	citace tištěných médií	citace webů	
11%	17%	0%	44%	28%	100%

II.4.3. TRANSPARENTNOST PODLE ČETNOSTI ODBORNÝCH CITACÍ – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

citace aktérů události	56
představitelé politických stran	50
ministerstva-státní správa	33
asociace, svazy, odbory	32
nezávislí odborníci – politologové, sociologové atd.	26
zdroje zahraniční – politici (EU, EK apod.)	26
zástupci Parlamentu ČR (PS, Senát)	21
vláda ČR	15
citace zahraničního zpravodaje ČRo	13
firmy a podniky	12
jiné zdroje zahraniční – ekonomové (MMF, SB apod.)	11
citace tištěných médií	8
kraje	6
města	6
citace webů	5
nezávislí odborníci-ekonomové	4
citace tiskových agentur	3
představitelé církví	2
ČSÚ, ČNB a jiné oficiální zdroje	2
citace TV	0
citace účastníků názorového střetu	0

Vyšší četnost citací odborníků například obecně pomáhá posluchači v orientaci mezi protikladnými politickými názory a přispívá tak k pochopení obsahu zprávy, tedy k vyšší srozumitelnosti resp. transparentnosti. Průměrně připadají 4 citace odborníka na 10 zpráv s domácí tematikou. V případě zahraničních zpráv jsou to 3 citace na 10 zpráv. Dosažená četnost odborných citací je z pohledu standardní úrovně transparentnosti sice dostatečná, ale existuje v tomto směru prostor pro zvyšování její současné úrovně.

Poznámka: V tabulce jsou uvedeny absolutní počty citací. Jeden citovaný objekt mohl být přitom zařazen do více kategorií, např. zástupce Parlamentu ČR byl zároveň zařazen do skupiny citovaných představitelů politických stran apod.

II.5. ROZMANITOST

II.5.1. Názorová Různorodost a Vyváženost

II.5.2. Tématická Různorodost

II.5. ROZMANITOST – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

Kritérium rozmanitosti je vyhodnocováno podle následujících hledisek:

- 1) rozmanitost z pohledu různorodosti citovaných názorů vzhledem k popisovanému jevu (subjektu) za současného sledování jejich vyváženého rozložení**
- 2) rozmanitost z pohledu různorodého (všestranného) zastoupení různých tématických typů příspěvků ve zpravodajství**

II.5.1. ROZMANITOST = NÁZOROVÁ RŮZNORODOST + VYVÁŽENOST VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

Rozmanitost z hlediska různorodosti citovaných názorů v oblasti zpravodajství je obvykle posuzována především podle vyváženého zastoupení všech názorových směrů reprezentujících celé politické spektrum. Protože ve zkoumaném vzorku vybraných příspěvků z Ozvěn dne je jen 30% zastoupení příspěvků s citacemi politiků, není možné pouze tímto způsobem komplexně posuzovat míru názorové různorodosti v její celkové vyváženosti. Proto byla zkoumána názorová různorodost v její celkové vyváženosti ještě podle dalších indikátorů.

Zkoumané indikátory pro hodnocení názorové různorodosti a vyváženosti:

- **podle rozložení citací představitelů různých politických stran**
- **podle rozložení citací mezi představitele vládní koalice a opozice**
- **podle rozložení absolutního počtu citací odborníků na základě zařazení jejich smýšlení na politické názorové škále**
- **podle podílu příspěvků s vyváženou citací aktérů prezentované události vůči všem příspěvkům s citací aktérů prezentované události.**

II.5.1.1. NÁZOROVÁ RŮZNORODOST A VYVÁŽENOST– VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

NÁZOROVÁ RŮZNORODOST A VYVÁŽENOST PODLE ROZLOŽENÍ CITACÍ PŘEDSTAVITELŮ POLITICKÝCH STRAN

Kodex ČRo klade ve svém článku na vysílání ČRo požadavek: „Český rozhlas dbá zásad vyváženosti zejména tak, aby nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory. Prostor jim přidělí s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.“

ČRo cituje ve svém vysílání všechny významné politické strany z celého politického spektra. Relativní zastoupení citací představitelů jednotlivých politických stran přibližně odpovídá jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. (Viz tabulka.) V tomto směru tedy lze označit názorovou různorodost a vyváženost za vyhovující.

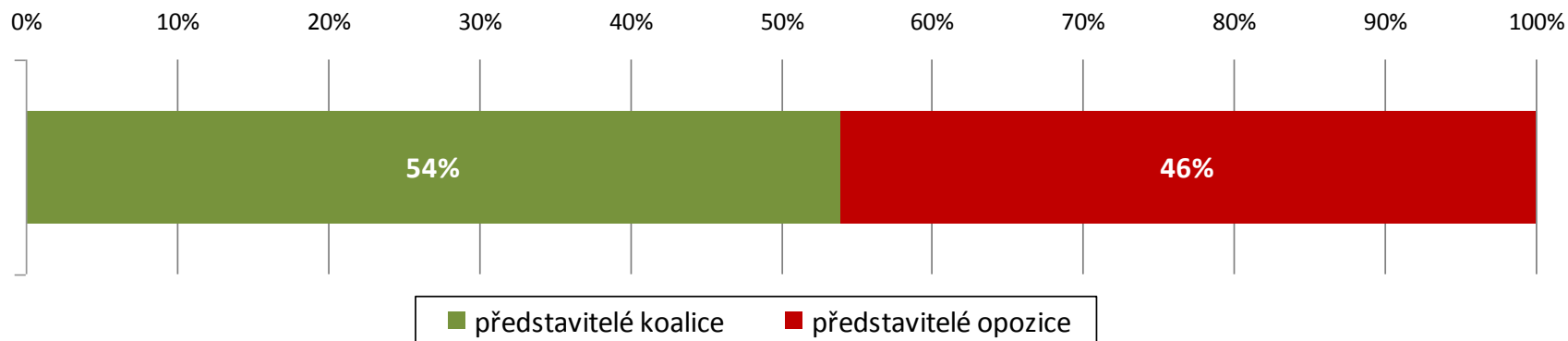
Poznámka: Tento závěr je potřeba brát s určitou rezervou, protože vzhledem k vybranému vzorku mohlo být analyzováno pouze 36 zpráv s citacemi politických představitelů.

ČSSD	ODS	TOP09	KSČM	VV	LIDEM	SPOZ	jiná	
28,0%	22,0%	28,0%	6,0%	4,0%	4,0%	2,0%	6,0%	100,0%

II.5.1.2. NÁZOROVÁ ROZMANITOST A VYVÁŽENOST – VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

NÁZOROVÁ ROZMANITOST A VYVÁŽENOST PODLE POMĚRU CITACÍ PŘEDSTAVITELŮ VLÁDNÍ KOALICE A OPOZICE VČETNĚ NEPARLAMENTNÍCH STRAN

Vzhledem k malému počtu zkoumaných zpráv má tento indikátor vyváženosti o něco vyšší vypovídací hodnotu než indikátor rozložení citací představitelů politických stran. Uvedený graf ilustruje vysokou vyváženost pořadu Ozvěny dne.

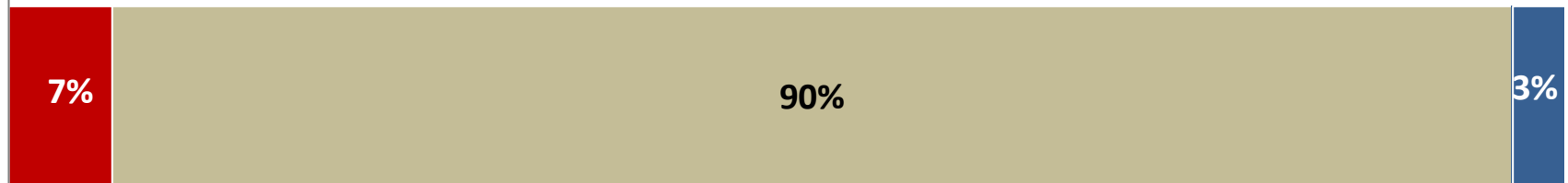

II.5.1.3. NÁZOROVÁ RŮZNORODOST A VYVÁŽENOST – VAHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

NÁZOROVÁ VYVÁŽENOST PODLE CITACÍ ODBORNÍKŮ RŮZNÉHO SMÝŠLENÍ

Vyváženost prostoru poskytovaného různým politickým názorovým alternativám je posuzována také podle vyváženosti citací různě smýšlejících odborníků. Rozložení citací rozdílně smýšlejících odborníků v pořadu Ozvěny dne je vyvážené.

Citovaní odborníci podle politického smýšlení

■ Levicově smýšlející ■ Neutrální, neurčitelní a ambivalentní ■ Pravicově smýšlející

II.5.2. ROZMANITOST = TÉMATICKÁ RŮZNORODOST VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

Rozmanitost z hlediska tématické různorodosti je posuzována podle různorodosti zastoupení různých tématických typů příspěvků ve zpravodajství, tedy podle množství různých publikovaných tematických skupin zpráv a jejich konkrétního zastoupení ve zpravodajství - v případě této analýzy v pořadu Ozvěny dne.

Tabulka na následujícím listu ukazuje tématickou strukturu pořadu Ozvěny dne. Tato tématická skladba plně odpovídá požadavkům kladeným na hlavní zpravodajské pořady veřejnoprávních médií (viz vysoké podíly politických, ekonomických a zahraničních zpráv) a je také odpovídajícím způsobem dostatečně tématicky různorodá.

II.5.2. ROZMANITOST = TÉMATICKÁ RŮZNORODOST VYHODNOCENÍ OZVĚNY DNE 2012

Poznámka: Každá zpráva mohla být zařazena do více kategorií, například mnohé zprávy popisovala jak politická, tak ekonomická témata, a proto byly také zařazeny do obou kategorií

Zprávy z domácí politiky	52,5%
Zprávy z domácí ekonomiky a hospodářství	37,5%
Politické a ekonomické zprávy ze zahraničí	30,8%
Zajímavosti, perličky z domova i ze světa	22,5%
Zprávy o kriminalitě	17,5%
Zprávy z oblasti kultury	12,5%
Zprávy o slavných lidech, celebritách	7,5%
Regionální zprávy bez politického kontextu	6,7%
Praktické informace z oblasti práva s politickým kontextem	5,0%
Zprávy o dopravních nehodách, živelních katastrofách	4,2%
Sportovní zprávy	4,2%
Informace z oblasti vědy a výzkumu	3,3%
Praktické informace z oblasti práva bez politického kontextu	3,3%
Zprávy z oblasti duchovního a církevního života	2,5%
Regionální zprávy s politickým kontextem	2,5%
Praktické informace a rady spotřebitelského charakteru bez politického kontextu	2,5%
Praktické informace a rady spotřebitelského charakteru s politickým kontextem	0,0%

III. ZÁVĚR

III. ZÁVĚR

1. **Ve většině hodnocených kritérií určujících kvalitu zpravodajství , které jsou všeobecně používány i na mezinárodní úrovni, dosahuje zpravodajství poskytované pořadem Ozvěny dne minimálně standardních a většinou i vyšších úrovní.**
2. **Zpravodajství poskytované pořadem Ozvěny splňuje požadavky kladené Zákonem o ČRo i Kodexem ČRo (zejména požadavky jeho článku 6).**
3. **Existuje ale prostor pro další zvyšování kvalitativní úrovně zpravodajství poskytovaným pořadem Ozvěny dne a to především v těchto směrech:**
 - **zvýšením stávající úrovně relevance prostřednictvím omezení počtu zpráv, kde nebudou chybět žádné podstatné informace - v roce 2012 bylo identifikováno 20% zpráv s absencí podstatné informace.**
 - **zvýšením stávající úrovně přesnosti prostřednictvím zlepšení popisu souvislostí – bylo identifikováno 10% zpráv s nedostatečně či nepřesně popsány souvislostmi a dále prostřednictvím preciznějšího popisu použitých zdrojů – bylo nalezeno 6% zpráv s nedostatečným popisem zdrojů.**
 - **zvýšením stávající úrovně transparentnosti prostřednictvím častějšího používáním citací odborníků.**

PŘÍLOHA 1
HISTORIE VYTVOŘENÉ METODIKY A
ANALYTICKÝ TÝM

PŘÍLOHA 1 - HISTORIE VYTVOŘENÉ METODIKY A ANALYTICKÝ TÝM 1/4

Na budování základů této specifické metodiky kvantitativní obsahové analýzy zpravodajství se erudicí i zkušenostmi ze své profesní kariéry v západní Evropě významně podílel svými konzultacemi a podněty profesor Zdeněk Vašíček (1933-2012). Byl to filosof, politolog a historik, který za emigrace působil na univerzitách v Římě, Cambridgi, Bochumi a v Paříži. V devadesátých létech pak působil na katedře politologie FF UK a na Masarykově univerzitě v Brně. Vytvořením základů této metodiky obsahové analýzy se na uvedených univerzitách zabýval i ve spolupráci se svými studenty.

Současný analytický tým (viz následné listy 37 až 39) v roce 2010 v některých směrech aktualizoval původní metodiku a následně ji v aktualizované verzi i prakticky aplikoval.

PŘÍLOHA 1 - HISTORIE VYTVOŘENÉ METODIKY A ANALYTICKÝ TÝM 2/4

Analytický tým

Jaroslav Formánek (1960)

- **vystudoval francouzský jazyk a dějiny Francie na Institute catholique de Paris**

zaměstnání a práce v českých médiích:

- **1992 – 2011 týdeník Respekt, z toho posledních pět let na plný úvazek v pražské redakci, napsal přes 600 článků a rozhovorů**
- **1998 – 2003 spolupráce s českou sekcí rádia BBC**
- **1992 – 2012 spolupráce s Českým rozhlasem, Svobodnou Evropou, publikování článků v Lidových novinách, časopisech Revolver Revue, Host, Babylon, Prostor**

zaměstnání a spolupráce ve francouzských médiích:

- **1995, 2002 Gelende Media Production (výzkum a analýza mediálního pokrytí prezidentských voleb)**
- **1995 – 2007 časopisy Info Matin, Le Point, televize Antenne 2 (nyní France 2) a TF1, rádio France Culture**

PŘÍLOHA 1 - HISTORIE VYTVOŘENÉ METODIKY A ANALYTICKÝ TÝM 3/4

David Bartoň (1973)

- **v devadesátých letech vystudoval filosofii na FF UK v Praze, působil jako mediální poradce Konrád Adenauer Stiftung**
- **přednášel na Vyšší odborné škole publicistiky v Praze**
- **v současnosti přednáší četbu klasických textů na FF UK v Praze**
- **je šéfredaktorem webových novin Přítomnost**
- **pravidelně publikuje v Lidových novinách, Respektu, Babylonu, Typo**

Ivana Vajnerová (1964)

- **v letech 1982-1986 vystudovala psychologii na FF UK**
- **1991-1994 komentátorka deníku MF Dnes, poté Hospodářské noviny**
- **1994-1996 hlavní editorka domácího zpravodajství České tiskové agentury**
- **1996-1997 vládní rada v týmu ministra bez portfeje**
- **až do roku 2004 jako novinářka v různých časopisech**
- **2004-2012 pracovala ve společnostech Presfull, Empirica, Global PR, (náplň práce: výzkumy veřejného mínění, mediální analýzy, vedení focus group apod.)**

PŘÍLOHA 1 - HISTORIE VYTVOŘENÉ METODIKY A ANALYTICKÝ TÝM 4/4

Kateřina Mázdrová (1960)

- **v devadesátých letech studovala žurnalistiku na universitě v Olomouci**
- **od roku 1992 až do současnosti redaktorka vydání týdeníku Respekt**
- **pravidelně publikuje v Respektu, od září 2012 i v měsíčníku Bel/Mondo**

PŘÍLOHA 2

STUKTUROVANÝ SEZNAM HODNOCENÝCH ZNAKŮ KVALITY ZPRAVODAJSTVÍ

Poznámka 1: Smluvně dohodnutý seznam byl z důvodu zvýšení vypovídající hodnoty realizované kvantitativní analýzy dále rozšířen, prohlouben a upřesněn. Tyto změny jsou psány červeným písmem. Všechny původně dohodnuté hodnocené znaky byly zachovány.

Poznámka 2: Pokyny pro vyhodnocování jsou psány žlutým písmem.